

بررسی پادتنهای ناجور**

مقدمه و تعریف پادکن^۱ و پادتنهای^۲ ناجور^۳ :

پادکنهای ناجور بمواد گفته میشود که تزریق آنها سبب ایجاد پادتنهایی میشود که قادرند بابرخی از بافتهای بدن حیوانات مختلف حتی ماهیها و گیاهان واکنشهایی بوجود آورد.

درسال ۱۹۱۱ فورسمن دریافت که تزریق مخلوطی از سلولهای جگر، قلو و تخم خوکچه هندی در خرگوش ایجاد پادتنی میکند که میتواند گویچههای سرخ کوسفند را در شرائط مناسب حل کند. در صورتیکه همانند بافتهای نامبرده خوکچه هندی و گویچههای سرخ آن حیوان نمیتوانست چنین خاصیتی را نشان دهد. پادتن موجود در بافتهای جگر و قلو و خوکچه هندی بنام پادکن فورسمن و پادتن ایجاد شده در خون خرگوش توسط پادکن نامبرده بنام پادتن فورسمن گفته میشود.

همانطور که در بالا در مورد خوکچه هندی گفته شد اگر این پادتن در بافتهای حیوانی موجود باشد در گویچههای سرخ آن حیوان وجود نخواهد داشت، عکس آنها درست است یعنی اگر این پادتن در گویچههای سرخ موجودی وجود داشته باشد در بافتهای دیگر آن حیوان وجود نخواهد داشت.

از نظر ماهیت اگر پادتن فورسمن را بطور خالص توسط الکل مطلق استخراج نمایند قادر بتولید پادتن نخواهد بود و برای اینکه بتواند پادتن ایجاد نماید باید با پروتئینی همراه باشد. موجوداتی که دارای پادکن فورسمن هستند غیر از خوکچه هندی عبارتند از اسب، سگ، گربه، موش خانگی و همچنین گویچههای قرمز کوسفند و گروههای خونی A و AB انسانی دیده شده است.

در عوض در گویچههای قرمز گا و اسباج خرگوش و خوک و گا و Rat وجود ندارد. قسمت اعظم پادتنهای هتروفیل توسط پودر کلیه خوکچه هندی جذب میشود ولی گویچههای پخته گا و مقدار کمی از آنها را جذب مینماید. امروز ثابت شده که پادکنهای هتروفیل يك خانواده وسیعی است که پادتن فورسمن جزئی از این خانواده است. پادتنهای هتروفیل خود از دو جزء مختلف تشکیل شده اند يك قسمت از آن باعث

* دانشجوی سال هفتم پزشکی

** از کارهای بخش ایمونولوژی دانشکده پزشکی تهران

آگلوتیناسیون کویچه‌های سرخ کوسفند میشود و بنام هم‌آگلوتنین معروف است جزء دیگر که سبب حل شدن کویچه‌های سرخ کوسفند میشود و با سم همولیزین نامیده میشود. مثلاً پادتن وابسته به بیماری منونو کلئوز عفونی شامل هر دو جزء پادتن یعنی هم‌آگلوتنین و همولیزین میباشد منتهی در اندازه گیری این دو نوع پادتن معلوم شده که مقدار هم‌آگلوتنین خیلی بیشتر از همولیزین است. سرم بسیاری از افراد معمولی دارای هم‌آگلوتنین حتی تا ۳۲۰ است ولی تیترا ۵۶ بیلا را باید توجه داشت که ممکن است یکی از سه علت زیر باشد :

۱- بیماری منونو کلئوز عفونی

۲- بیماری سرمی که در اثر تزریق سرم اسب ایجاد میشود.

۳- تیترا فوق‌العاده پادتنهای ناجور (هتروفیل) در سرمهای طبیعی.

برای تشخیص این مواد از یکدیگر از خاصیت جذب بوسیله کویچه پخته گاو و کرد کلیه خو کچه هندی استفاده میکنیم بدین ترتیب که :

الف - در بیماری منونو کلئوز عفونی :

۱- در مرحله جذب با آنتی ژن کلیه پخته خو کچه هندی آگلوتینین‌های ضد کویچه سرخ کوسفند باقی میماند.

۲- در مرحله جذب با پادکن کویچه پخته گاو آگلوتینین‌های ضد کویچه سرخ کوسفند جذب میشوند.

ب - در بیماری سرمی :

۱- در مرحله جذب با پادکن قلوئه پخته خو کچه هندی و کویچه‌های پخته گاو آگلوتینین‌های ضد کویچه‌های سرخ کوسفند جذب میشوند.

ج- در سرمهای طبیعی با تیترا بالای پادتنهای ناجور.

۱- در مرحله جذب با پادکن قلوئه پخته خو کچه هندی آگلوتینین‌های ضد کویچه قرمز کوسفند جذب میشوند.

۲- در مرحله جذب با پادکن کویچه‌های پخته گاو آگلوتینین‌های ضد کویچه قرمز کوسفند باقی میماند.

اخیراً توم سیک^۱ و شوارتز و ایز^۲ پادکن منونو کلئوز عفونی و بیماری سرمی را در کویچه‌های کاو پیدا کردند بطوریکه محلول $\frac{1}{3400000}$ آن مانع آگلوتیناسیون کویچه‌های سرخ کوسفند در منونو کلئوز عفونی و محلول $\frac{1}{500000}$ آن مانع آگلوتیناسیون کویچه‌های قرمز کوسفند در بیماری سرمی میشود.

نتیجه اقدامات و آزمایشهای ما که روی بیش از ۲۰۰ سرم انجام شده است به ترتیب زیر خلاصه میشود :

۱- باتوجه بجدول صفحه ۵۸۵ معلوم میشود که تیتراژ پادتنهای ناجور در خون ایرانیان بندرت بیش از $\frac{1}{4}$ است و تقریباً دررتز ۹۰۰ ر. افراد $\frac{1}{4}$ و کمتر از آنست و همانطور که دو مقاله قبلی راجع به بخش عیار همولیزین در خون ایرانیان ذکر شد این پادتن نیز میزانش کمتر از خون افراد اروپائی است.

۲- جذب این پادتنها بموادی از قبیل گرد قلوه خو کچه هندی روی خاصیت پادکن پادتن است یعنی گرد قلوه خو کچه هندی بعلت داشتن پسادکن فورسمن پادتن فورسمن را کاملاً بخود جذب میکنند.

باتوجه باینکه پادکن ناجور در مواد گیاهی هم وجود دارد، مانناشته را که يك فرآورده گیاهی است در نظر گرفته وبجستجوی پادکن فورسمن یا ناجور در آن پرداختیم از نتیجه بررسیها معلوم شد که هیچگونه پادکن ناجوری در نشاسته وجود ندارد. چه با مقایسه آزمایش بوتل که بدون جذب پادکن بمواد انجام میشود با آزمایش پایودر نشاسته که در آن سرم رامدتی در مجاورت نشاسته قرارداد بودیم تا پادتنهای آن جذب شود، هیچگونه تغییر محسوس ملاحظه نکردید. یعنی آنتی کرهاى موجود در سرم را بهیچوجه جذب نکرد پس نتیجه میگیریم که نشاسته فاقد آنتی ژن فورسمن یا پادکن ناجور است.

۳- موضوع مهم دیگر که مورد مطالعه قرار داشت این بود که این جذب پادتن و پادکن تا چه حد بستگی بجذب سطحی دارد. برای این منظور ذغال را که خاصیت جذب سطحی قابل ملاحظه ای دارد انتخاب نمودیم ولی باتوجه به آمار معلوم میشود که نه تنها گرد ذغال پادتنها را جذب نکرده بلکه تعداد سرمهای منفی که در آزمایش پل بوتل ۳۷ در ۵ درصد بود بعد از مجاورت سرمها با گرد ذغال به ۱۸ ر. تغییر کرد، از این موضوع نتیجه میگیریم که اولاً خاصیت جذب سطحی در جذب این آنتی کرها دخالتی نداشته و در ثانی گرد ذغال فاقد پادکن ناجور میباشد.

۴- بامرأجه بجدول ملاحظه میشود که تعداد جوابهای منفی در آزمایش پل بوتل ۳۷/۵ درصد در صورتیکه پس از مجاور کردن این سرمها با گرد ذغال بجای اینکه جوابهای منفی ر. ۳۷ در ۵ (اگر گرد ذغال اصلاً پادتنها را جذب نکرده بود) و یا بیشتر (اگر مقداری را جذب کرده بود) باشد برعکس جوابهای منفی کمتر یعنی ۱۸ در ۵ شده است. علت این امر دو چیز است یکی اینکه در سری اول آزمایش که شامل ضد سرم مورد آزمایش بود هنوز از گرد ذغال در آن سری استفاده نشده بود و بعلت غلیظ بودن کو بیچه های سرخ کوسفند تعداد جوابهای منفی بیش از سری صدتای دوم بود، دلیل دوم اینست که خود گرد ذغال باعث آکلو تیناسیون غیر حقیقی محلول میشود. چه با ملاحظه به جدول معلوم میشود که اگر در سری لوله ها از حیث آکلو تیناسیون، يك لوله بعقب برگردیم یعنی $\frac{1}{5}$ رامنفی فرض کنیم و لوله های ردیف ۳، ۴، ۵ را قدری تعدیل نمائیم، نتیجه جذب با گرد ذغال و خود آزمایش پل بوتل تقریباً باهم تطبیق خواهد نمود و همان نتیجه بدست خواهد آمد که گرد ذغال قادر بجذب پادتنهای ناجور نبوده و بالتبع نتیجه فاقد پادکن ناجور است.

۵- در مرحله جذب پادتنها به کو بیچه کا و بطوریکه از آمار مستفاد میشود ۵۷/۵ درصد سرمها

نسبت رقت سرمها		۰	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	$\frac{1}{40}$	$\frac{1}{80}$
۱- پل بونل	آزمایش	۷۵	۳۰	۴۷	۳۷۵	۱۰	۱
	نسبت درصد	۳۷۵	۱۵	۲۳۵	۱۸۵	۵	۰٫۵
۲- داویدمون	آزمایش	تعدادموارد	۹۵	۳۷	۲۸	۱۹	۱
		نسبت درصد	۵۷۵	۱۸۵	۱۴	۹۵	۰٫۵
	باگرد قاره خوکچه هندی	تعدادموارد	۱۸۰	۱۲	۶	۱	۱
		نسبت درصد	۹۰	۶	۳	۰٫۵	۰٫۵
	باگرد نشاسته	تعدادموارد	۳۴	۱۹	۲۷	۱۶	۴
		نسبت درصد	۳۴	۱۹	۲۷	۱۶	۴
	باگرد شاربز	تعدادموارد	۱۸	۱۹	۳۷	۲۵	۱
		نسبت درصد	۱۸	۱۹	۳۷	۲۵	۱

منفی بوده‌اند و با توجه باینکه ر. ۳۷۵۰ سرما اصلا منفی بوده‌اند پس نتیجه گرفته میشود که فقط ر. ۲۰ این پادتنها از جنس پادتنهای ناجور غیر فورسمن ر. ۸۰ دیگر از نوع پادتن فورسمن هستند و نتیجه نهائی اینکه قسمت اعظم پادتنهای ناجور موجود در سرمهای اشخاص طبیعی از نوع پادتنهای فورسمن هستند.

خلاصه و نتیجه :

پادتنهای ناجور موادی هستند که با پادکنهای مربوطه هیچگونه ارتباط پادتنی و پادکنی ندارند و بطور طبیعی در سرم افراد وجود دارند ولی در بعضی از بیمارها مانند منونوکلئوز عفونی و بیماری سرمی و یا گاهی بطور طبیعی میزان آنها ممکن است خیلی زیاد شود.

بطور طبیعی میزان متوسط این پادتنها در خون ایرانیان $\frac{1}{4}$ و کمتر از آنست که ر. ۸۰ آنها از جنس پادتن فورسمن و ر. ۲۰ بقیه از نوع پادتنهای ناجور غیر فورسمن است.

مواد از لحاظ دارا بودن پادکنهای ناجور بدو دسته تقسیم میشوند :

الف - آنتی‌ایک دارای این پادکنها هستند مانند بعضی بافتهای حیوانی و گیاهی از قبیل جگرو قلوه خوکچه هندی و برانشی ماهیها و کوبچه‌های سرخ کروههای خونی A و AB

ب - آنتی‌ایک فاقد این پادکنها هستند و بطوریکه در بررسی‌های نتیجه آزمایش سرم شناسی روی بیش از ۲۰۰ سرم از نظر بررسی پادتنهای ناجور در جدول صفحه قبل خلاصه شده است.

References

- 1- Caopenter , P.L. Immunology and Serology 1960
W.B. Sanderse Co.
- 2- Goodwohl. clinical Laboratory method and diagnosis Vol. 3
P. 794

۳- کتاب میکروشناسی و سرم شناسی آقای دکتر میردامادی

۴- کتاب روشهای نوین سرم شناسی آقای دکتر نظری